

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Arabismy v současné francouzštině

Diplomantka: Natálie Jaszová

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

Rozsah: 86 stran vč. bibliografie a vlastních příloh

Předkládaná bakalářská práce má v úvodu velmi vágně formulovaný cíl *představit francouzštinu jako jazyk, který byl a stále je obohacován arabštinou* (s. 8), fakticky si ale klade za úkol zjistit, do jaké míry lze v aktuálních francouzských slovnících (TLF) a korpusech (Araneum Francogallicum) dohledat a příp. v úzu zdokumentovat moderní slangové arabismy francouzské mládeže.

V úvodní teoretické části práce (s. 9-31) nalezneme vše, co traktované téma vyžaduje, tedy základní charakteristiku arabštiny a jejích kontaktů s francouzštinou, vymezení pojmu „arabismus“ v kontextu obohacování francouzského lexika, identifikaci diachronních etap přejímání arabismů, zamyšlení nad sociolingvistickým statutem současných arabismů a konečně pasáž o různých adaptačních mechanismech, k nimž při užívání arabismů ve francouzštině dochází. Autorka užívá i náležité prameny a patřičně na ně odkazuje. Slabinou je ale naopak ne úplně smysluplné strukturování informací a jistá formulační nedbalost, zejm. při překladu francouzských pramenů, která může být na úkor srozumitelnosti textu. Pokud jde o strukturování informací, např. téma francouzsko-arabských kontaktů v období 19.-20. století je jednou probráno v kapitole 2.2. (s. 13-14), ale znovu v kapitole 3.3.2. (s. 21). Podobně sociolingvistický status slangových arabismů je rozebrán v kap. 4.1. (s. 22), ale poněkud neústrojně se k němu autorka znovu vrací po krátké přestávce v kap. 4.2.1. a 4.2.1.1. (s. 23-24). Špatný a obtížně srozumitelný překlad francouzského pramene najdeme např. na s. 8 (*Francouzština, rozptýlená na severu Afriky a zřídka na Blízkém východě vlastní své různé unikátní varianty, které nosí identitu kultury svých uživatelů.*). Po obsahové stránce jsou problematická některá tvrzení, zejm. na s. 29-30 týkající se kategorií rodu a čísla:

- *Co se týká přídavných jmen, shodují se s rodem podstatného jména z arabštiny* (s. 29) – týká se patrně francouzských adjektiv (nikoli arabismů), nerozumím, jak to autorka myslí
- *Přídavná jména se vyskytují v jediné formě ať už je rod a číslo podmětu jakékoli* (s. 30) – týká se patrně adjektiv vypůjčených, formulace je opět kryptická (proč je řeč o podmětu?)
- *Vypůjčky z arabštiny se do francouzštiny integrují s náležitým francouzským determinantem, který je nositelem rodu a čísla* (s. 29).

Ve svém výzkumu autorka vybrala kompletní vzorek 47 slangových arabismů (z celkových 900 hesel) ze slovníku *Comment tu tchatches!* Následně ověřovala jejich přítomnost v hesláři TLFi, čímž chtěla testovat jejich rozšíření ve standardní francouzštině, a dále je dohledávala v korpusu *Araneum francogallicum maius*, aby zdokumentovala jejich užití i v substandardní francouzštině. Tento cíl se podařilo naplnit úspěšně a v rámci možností i metodologicky korektně. Jako poněkud problematickou vnímám snahu interpretovat přítomnost výrazu v TLFi jako doklad obecného rozšíření daného výrazu ve francouzštině: autorka přitom sama na s. 40 uvádí, že TLFi není od r. 1994 aktualizován, tj. přítomnost výrazu v tomto slovníku především signalizuje, že jde o slovo starší. Nebylo na místě využít jiný slovník?

Další metodologické slabiny ve výzkumu nelze zcela přičítat na vrub autorce, protože její studijní plán ještě neobsahuje plnohodnotný kurz korpusové lingvistiky. Uvedu je tedy jen okrajově jako inspiraci pro případnou další práci s korpusem:

- Vyhledávat arabismy jako „lemma“ obecně není dobrý nápad (s. 41), protože cizí slova obvykle nejsou v korpusech správně lemmatizována, lemma při značkování obvykle jen slepě kopíruje slovní tvar (word). To se projeví především u sloves – při hledání slovesa *kiffer* pomocí lemmatu v tomto korpusu dostaneme jako výsledek pouze tvar *kiffer*, což autorku vedlo nejen k nesprávným frekvencím (s. 59), ale také k nesprávnému závěru, že se toto sloveso nečasuje (s. 53). Při vyhledání všech možných tvarů pomocí regulárního výrazu

[word="kiff.*"] vrátí korpus (kromě jiného) i tvary indikativu přítomna (*je kiffe*), minulého příčestí (*j'ai quand même kiffé*), apod.

- Pracovat s relativní četností v rámci jednoho korpusu (s. 41) nedává úplně dobrý smysl. Jde o stejnou informaci jako frekvence absolutní, jen v méně srozumitelném formátu.

S těmito výhradami lze říci, že se autorce podařilo úspěšně cíle práce naplnit a odlišit slangové arabismy běžněji užívané od řídkých a okrajových.

Po formální stránce je práce korektně zpracována a odpovídá požadavkům.

Závěr:

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako **velmi dobrou**.

.....
prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 3. června 2021